

David Zítek: Včely nám můžou pomoci pochopit přírodu

22.04.2025

Včelí úly přinesl David Zítek na střechu žižkovské radnice v roce 2021 a od té doby se tu o ně stará. V dubnu je čeká přesun do Rajské zahrady.

Patří včely do města?

Pokud to vztáhneme konkrétně na Prahu, tady lidé včelařili už ve středověku. Jsem přesvědčený, že to je důležitá součást environmentálního vzdělávání a propojování lidí s přírodou. Včely jsou pro nás snadno uchopitelné. Obyvatelé měst nemají obvykle k přírodě hluboký vztah a včely jim můžou pomoci pochopit, jak moc je sofistikovaná.

Jak vybíráte vhodné místo pro úly?

Vhodné stanoviště by mělo mít dostatečné zastínění a dostatek snůšky v okolí. Snůška je zdroj nektaru a pylu, který včely sbírají z rostlin poblíž úlů. Tohle všechno Praha 3 bez problémů splňuje.

Takže včelám se na radnici daří?

Dlouhodobě se jim tu daří velmi dobře. Trojka nabízí příjemnou paletu květů, tudíž včely měly i množství velmi dobrého medu. Letos v dubnu se nicméně budou stěhovat do Rajské zahrady, aby byly dál od parku Parukářka, kde mohly konkurovat jiným druhům opylovačů. Předpokládáme ale, že na novém místě se jim bude dařit podobně, jako tomu bylo na radnici. Není to tak daleko, aby byla snůška zásadně jiná.

Odhadnete, kolik včel je v radničních úlech?

Jeden úl pojme v plné sezóně jaro/léto obvykle 30 000 až 60 000 včel. Protože jsou na radnici čtyři, může v nich být přibližně 120 000 až 240 000 včel.

Zmínili jste, že uměle nasazované včely můžou ovlivnit populaci jiných druhů opylovačů. Jak to je?

Včely medonosné už divokým způsobem života v České republice prakticky nežijí. Primárně to způsobuje fakt, že se bez pomoci člověka nedokážou vypořádat s roztočem *Varroa destructor* a navíc čelí nedostatku přirozených úkrytů — například dutinových stromů. Z toho vyplývá, že všechny včely medonosné jsou uměle nasazované. Že konkurují dalším opylovačům, je pravda, nicméně včely žijící ve společenství létaly už mezi dinosaury zhruba před 100 miliony let. *Apis mellifera*, tedy včela medonosná, se jako samostatný druh potom vyvinula přibližně před 6 až 10 miliony let. Na území České republiky je potom tisíce let. Jinými

slovy včela medonosná je nedílnou součástí české přírody, a tudíž i ta zmíněná konkurence je přirozená.